

De cōceptiōe Marie

resupplicatōibz idliati. vt offm̄ pceptiōis b. **g**gis Marie p te p̄p̄latū z ordiatū. tu z oēs q̄ id voluerit p deuotiōe sua dicere z recitare libere z licite possit ac valeat: seu possint ac valeat aplica aucte tenore p̄ntiū pcedim̄ parit̄ z indulgē. **N**ō obstatibz p̄stitutiōibz z ordiatōibz aplicz ceterisqz d̄rijs q̄buscūqz. **D**atū rome apd̄ sc̄m̄ Petz sub annulo p̄scatoris die. iij. octobris. **M**cccxxx. pontificatus n̄ri anno decimo. **A. S**rius. **R**euerēd̄ p̄frat̄ **M**arthe de nouaria ordinis mīnoz: dū esset cōmissari⁹ i curia Romana reuerēdissim⁹ p̄ris fr̄is angeli de clauasio vicarij general⁹ q̄ ad fr̄es de obseruātia in p̄tibz cōmōranis exis corā sc̄ssimō d̄no nostro **S**ixto. iij. sumo p̄ntifice dixit. placeat sc̄ssim⁹ v̄re q̄ celebrātes offm̄ pceptiōis b. virginit̄ Marie editū p fr̄em **B**ernardū de busti hēant eādē indulgētiā quā sc̄ssitas v̄ia pcessit celebrātibz officiū d̄ni leonardi nogetoli. **S**ūm⁹ aūt p̄ntifer r̄ndit. **N**os sum⁹ cōtenti. z dedit b̄ndictōz suā.

Incipit deuotissim⁹

mū officiū imāclate pceptiōis gl̄ose ḡgis marie editū p fr̄em **B**ernardū de busti ordinis mīnoz. **Q**uod q̄ dē officiū approbatum ē z p̄firmatū a sc̄ssimō d̄no n̄ro **S**ixto. iij. p̄ntifice maxio. **Q**ui ad maiorē eiusdē illibate ḡginis gl̄iaz oīmz fidelīū deuotōz: aucte apl̄ica pcessit q̄ h̄ offm̄ possit i dei eccl̄ia sic alia diuina officia celebrari: n̄ solū a fr̄ibz z mōiali/bz de ordie b. fr̄atibz: s̄z etiā a ceteris religiōsis z clericis q̄buscūqz. **I**n p̄mis vesp̄is aū.

Orit̄ d̄ns d̄ne mee sede a dext̄ in ocērie mee allā. **P̄s.** Dixit d̄ns. cū reliq̄s de sc̄a maria. **Añ.** Laudate p̄neri d̄naz sup oēs gētes i pceptū gl̄iosaz all. **Añ.** Letat̄ sum i his q̄ dicta sunt mibi: pcepta ē hodie regina celī all. **Añ.** Nisi d̄ns custodisset m̄rem suā: angel⁹ tenebr̄az denigrasset eā. all. **Añ.** Lauda h̄ierlm̄ d̄nz q̄ nō fecit taliter vll̄i natōi sic sue dulcissime m̄ri all. **S**up̄scripte aūe dicūt solū q̄n festū pceptiōis veit in sc̄da feriā. qz totū officiūz in p̄mis vesp̄is fit de pceptione. **C**aplm̄

Domin⁹ possedit me i initio viarū suarū aūqz q̄cūqz faceret a principio. ab et̄no ordiata sū z ex antiq̄s aūqz fr̄a fieret: necdū erat abyssi z ego iā pcepta erā

Audem saluator: ma **H**ymn⁹ **G**ni vell⁹ gedeonis: rubi igne q̄ non vis veri tēpli salomōis. **S**pōsa dei **G**ella maris: porta celī tu vocas: mūdi salus.

seuētis caput cedēs **D**olo fernis. **M**are sic co calle trāsis: cur⁹ mergēs pharaonis inqz syon d̄naris: pulsus inde iebuseis. **A**ssueri regis sceptr⁹ caput rāgēs ḡgo mū. mori fecit laqueatū aman sc̄tis iūmicū. **B**abylonis rex i p̄dā nō abduxit te captiuā. philistei nec **B**olye es trāffira pugione. **S**ic suū sol nitorez: nūqz p̄dit nec decorē. p̄mi p̄ris sic tu latē nullam lent⁹ nec fetore. **T**u sol occasum nescies: lunaqz sp̄ rutilās. tu syd⁹ lucē paries. delicti nubes p̄ngās. **N**ull⁹ i te p̄fidentes vnqz vidit iselices. **H**e tibi nā deuor⁹ ē necesse sit br̄us **A**d te ḡnos clamātes: i hac valle lachrymantē: ad nuptias et̄nales fac veire triūphātes **A**mē. **P̄s.** P̄t̄ etiā dici hym⁹ **A**ue maris stella. **R.** **C**ōceptō ē hodie sc̄te marie ḡgis allā. **R.** **L**ui⁹ in ocētia deuoras illustrat aias all. **A**d m̄gt̄ aū. **M**agnificat aia mea d̄nz. z exulta uit spūs me⁹ i deo saluari meo q̄ me p̄suauit ab origiali p̄ctō allā all. all. **D**io

Oeus q̄ imaculatā ḡginē Mariā vt digna filij tui m̄r existeret ab oī labe p̄cti in pceptōe sua p̄suasti: tribue q̄sum⁹ vt q̄ ei⁹ in ocētie puritatē facis credim⁹ ipaz p nob apd̄ resp̄ intercedere sentiamus **P**er eūdē. **A**d matut̄. iuitatoriū. **D**e imaculato pceptu ḡgineo. **J**ubilem⁹ d̄o saluari n̄ro. **P̄s.** Venite. **H**ymnus

Bndicta femia quā celī laudant agmina te p̄fitemur hodie pceptaz sine crimine. **S**ic solar⁹ radi⁹ corruptōnis nesci⁹ itraſti m̄ris viscera o gl̄iosa tomia **N**ullū redemit fili⁹ ex oī gēte digni⁹. q̄ te p̄uauit p̄uide mūda p̄no scelere. **S**ta tibi domie q̄ nar⁹ es de ḡgie. **I**n. j. nocturno aū. **E**leuata ē marie puritas sup choros aglōz all. **P̄s.** **D**ne do. n̄. **Añ.** **I**n sole posuit tabernaculū suū d̄ns. qz de imaculata ḡgie oī puritate fulgida nar⁹ ē xps al. **P̄s.** **C**eli enarrāt **Añ.** **A**b iūrio z aū sc̄da de ordiāuit eā z filio suo p̄pauit eā all. **P̄s.** **D**ni ē fra. **R.** **A**libasti me d̄ne ex ore leonis allā. **R.** **E**t a cornibus vnicornīū hūilitatē meā allā.

Ex dictis sc̄toz doctoz **L**ectio p̄ma.

Ear⁹ **A**mbrosi⁹ i q̄dā finē de gl̄iosa ḡgie **M**aria exponēs p̄phetiaz il lud. **E**grediet̄ ḡga de radice iesse. sic de ei⁹ in ocētia p̄stet̄ dices. **N**ec est ḡga i q̄ nec nodus original. nec cortex ventral culpe fuit. **H**ylarius. **D** ḡgo benedicta sup oīes feminas: que angelos vincis puritate q̄ omnes sc̄tōs supas pietate. **D**ieronym⁹. **Q**uā quid i **M**aria gestū est. totū puritas. totūz p̄ritas. totūqz ḡra fuit. **R.** **I**n me ḡra oīs vi

Officium

te et vitas. In mediois spes vite et virtutis al. &. Trāsite ad me oēs q̄ cupiscitis me: et a generationibus meis adimplemi. In me. Lectio. ij.

I De q̄z Hieronymus inq̄r. Quicquid humanis dici potest: minus est a laude reginis. Et iterum. Nihil est cadens: nihil est splendoris: nihil est numis qd̄ nō resplēdeat i regine gl'iosa. Et alibi. Nulli dubium est de mēte dñi qñ talis debuerit eē que nō posset argui de peccato qz fuisset ad ipso peritum filij. &. Ego in pulcre dilectionis: timor ac magnitudinis et scē spei. Allā all. &. Spūs me' sup mel dulcis: et hereditas mea sup mel et fauū. Allā all. Lectio. iij.

B Alibi. Quid dulci? frēs charissimi: qd̄ iocundi? Quid salubrius? aut qd̄ felici? qz de brā regine loq̄ de regine cogitare. de regine predicare. et ipaz i oibz seq̄ et imitari. Nec ē redēptio nra: salus: vita: spes: refugiu: consiliū et auxiliū nrm. Nec ē q̄ fuit in vtero mris absqz originali peccato pcepta et generata ab oī maritali vicio segregata: oī etiā veniali peccato puata. et in cūctis actibz et moribz suis spūsscti grā plena et fecunda. Hieronymus. Ceteris per partes gratia prestatur Marie q̄ tota se infudit grē plenitudo. &. Multe filie pgregauerūt diuitias: tu vero Maria supgressa es vniuersas. Allā all. &. Uxor em̄ tua dulcis et facies tua decora nimis. Allā allā. In scdo nocturno an. Altit regina a dextris tuis i vestitu deaurato circūdata varietate all. Ps. Eructauit. An. Fumini iper' letificat ciuitatē dei: scripserunt tabernaculū suū altissimū all. Ps. De' nr. An. Gl'iosa dicta sūt de regine Maria. qz fundauit et pseruauit eā altissimū all. Ps. Fundamēta ei'. &. Eruiisti a framea de' aiaz meā all. &. Et de manu canis vnicā matrē meā allā.

Lectio quarta. Sermo.

I Numeratā mris sue pceptōz saluator noster innumeris frequēter ppa lauit indicijs. Quodā em̄ tpe religiōsi quidā in tantā pceptōis altercationē proruperūt: vt ordinis minorū frēs hereticos affirmarēt. qz dei genitricē line originali macula conceptā suis in pdicationibz prestant. Ea de re apostolico iussu in parisiensi studio publica disputatio pacta est. Ad quaz dicti accusatores cū innumeris pene ordinis eoz doctoribz puenere Dñs q̄ noster Iesus xps ad plegendā dilecte mris dignitatē Scotū ordinis minorū doctore eximū ad ciuitatez illā ptnus destinauit: qui aduersarioz fundamentis argumentisqz omnibus incoquinē

De scoto
doctore
subtili.

bili sermone pfutatis: ita pceptōis dñe innocentia clarissime cōprobauit. qz omēs illi fratres subtilitatē ei' plurimū admirari obmutescētes i disputādo defecere. Quapropter opinio minorū a parisiensi studio illico approbat. Scot' q̄ doctoz subtilis ppe' h̄ appellatus victor ad altissima vere sophie studia remeauit. Illi autē tā multi accusatores a paucissimis supari obstupescētes recessere. &. Nolite timere multitudinē istā. ego em̄ dñs adiutor vester. Allā allā. &. Dabo vobis os et sapientiā cui resistere nō poterūt oēs aduersarij vestri. Allā. Lectio. v.

E Adē etiā in ciuitate sacerdotes erāt qdā dñe nostre innocentia non credentes: qui vt suā melius opinionez populis intrinaret: quendā nobilē viz eozū cōmunicantē opibz obsecrarūt: vt p pfirmandā ipsoz sentētia se postqz aliqz diu finisset infirmū: mori postremo simulans: ad eozū ecclesiā quasi p sepultura magno cū apparantibus comitantibz faceret deportari. Depositoqz in medio ecclesie feretro fin patrie more eoz vnus ad populū porat. Ad mediū p sermone veniens: sic illi qui mortuus videbatur ex parte omnipotentis dei pāperet. vt si beata virgo Maria originali fuerat vicio maculata: protinus a mortuis rediret ad vitam. &. Alieni insurrexerunt aduersus me: et fortes quesierunt diffamare animā meā: et non proposuerunt deū ante conspectū suū. Ecce em̄ deus adiuuat me: et dñs susceptor ē aie mee alleluia. &. Quare fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania. Ecce.

Mag
admo/
dum te
merital

Lectio sexta.

P Rebut assensu nobilis predictus suggestionibz iniquis omnibzqz iux qd̄ ordinatū fuerat pactis: inumeres ferescolaribus ciuibzqz ac diuersoz ordinū fratribz ad exeqas puocatis: predict' sacerdos nobilē illū p dei virtutē ac potentia p iurauit: pceptqz vt si gl'iosa dei genitrix q̄ go originālē pcraxerat maculā: prin' enigilaret a mortuis. Cū aut iteratis iussionibz sepius pcepta repeteret: nobilis ille imobilis persistebat. quā de remirū in modū admiratus presbyter cū sequacibus suis intremuit. Coniunx q̄ simulatoris illius tā nefandē nō inscia fraudis: cū vsqz ad ecclesiā virū suū comitata dolore lachrymis filans puenisset: illū p sacerdotē iussa vidēs imobilē: p timuit brāz reginē mariti sui malignā fictōz debet mētafle supplicij. illico ad feretū currens iucit viz suū mortuū q̄ vni' i eccia fuerat

Rectum
iudiciū
tū

De cōceptiōe Marię

deportat? pp̄ qđ magno ciulatu exclamans talibz sacerdotē p̄uicis imperijt. **D** scelera-
tissime: viz meū occidisti. **D** ibo igit p̄ ordi-
nē fraudibz astatibz enarrat: mulier illa cō-
iuge orbata labymās recessit. Sicqz gl̄iosa
ēgo puritatē et itegritatē suā h̄ insigni mira-
culo cū maria adularioz pfusione demonstrā-
uit. **R.** Quicūqz honorificauerit me gl̄ifica-
bo eū. **Q**ui at p̄tēnūt me erūt ignobiles all.
R. Ego diligētes me diligo. et q̄ mane vigila-
uerit ad me inueniet me. et mecum sunt diuitie
et gl̄ia. **Q**ui at. **I**n tercio nocturno **An.**
Innocētia et pulcritudo ī p̄spectu ei? sc̄timo-
nia et magnificētia ī sc̄rificatiōe illi? all. **P̄s.**
Latate. j. **An.** **Q**ui diligit dñaz ānūciatē
iusticiā ei? et p̄fitemi mēorie sc̄ritatē illi? all.
P̄s. Dñs regnauit exultet fra. **An.** **I**ubila-
te dño ois fra: carate et exultate et p̄fallite cō-
ceptiōe h̄ginis bñdicte all. **P̄s.** Latate. ij. **R.**
Utere dñs ē in loco isto all. **R.** Nō ē h̄ aliud
nisi dom⁹ dei et porta celi all.

Lectio sc̄i euāgelij fm̄ Lucā.

In illo tpe. Loquente Iesu ad tur-
bas extollēs vocē quedā mulier de tur-
ba dixit illi. **B**eatus venter q̄ te por-
tauit et vbera que suxisti. **E**t reliqua. **O**me-
lia.

Lectio. viij.

Martii mos ē dilectissimū vt amo-
rē suū tacere nequeat sed necessarijs
charz suis efferat et p̄dāt. flāmas qz su-
as intra p̄cc̄tū cōhibere nō possint. Enarrāt
frequētē vt ip̄a assiduitate narrādi solatiū
amorē sui caprēt et refrigeria imēse dilectiōis
assumāt. **E**uenit sepi⁹ vt etiā clamorosas vo-
ces p̄tinere nō possint. **A**pprop̄ deuota hec
mulier de q̄ euāgelista testat: gl̄iose virginis
amore succēsa: extollēs vocē suā de turba: to-
minū nīm alloq̄t dñcs. **B**eat⁹ vēter q̄ te por-
tauit et vbera q̄ suxisti. **R**ecte beat⁹ vēter qui
eterne bñitudinis adiū reserauit. **B**eat⁹ vēter
q̄ orbe vniūsum bñdictiōe repleuit. **B**ñs vē-
ter p̄ quē p̄ctōres veniā. iusti grām. angli le-
ticiā. fili⁹ dei hūane carnis subaz totaqz trini-
tas gl̄iaz p̄cepit. **R.** **B**eatā me dicēt oēs gene-
ratioes. **Q**uia fec̄ mihi magna q̄ potēs est: et
sanctū nomē ei⁹ all. **R.** **R**espexit hūilitatē
ācille sue. ecce ei⁹ ex h̄ brām me dicēt oēs gene-
ratioes. **Q**uia fec̄.

Lectio. viij.

Beat⁹ igit vēter marie q̄ nullūqz su-
it obnoxio culpe. si ei recte sc̄pturas
in q̄rim⁹: si fidelit̄ rei p̄ritatem scruta-
mur: nō mō actuali s̄ etiā originali macula in-
temerata mōstrat. **P**erlege ḡ codicis huius
p̄ritatē q̄ noscere gest⁹ marie puritatez. **H**oc

etenī decet xp̄i discipulū: genitricē ei⁹ magni-
ficare p̄ceptū. **D**e igit zel⁹ dñeqz deuoto ag-
nitione p̄ritatē amor ac defensio: p̄ritatē cult⁹ et af-
fectio ad extollēdā h̄gis p̄ceptōz accēdit. **R.**
Laudate dñm oēs gētes. laudate eā oēs po-
puli. **A**ll. **R.** **B**ñdicā illā ī oī tpe. sp̄ laus
ei⁹ in ore meo **A**ll. all.

Lectio. ix.

Qui recte diligētē se nō diligit: p̄fecto
iniqu⁹ ē et ingrāt⁹. **Q**ui nō amicum
odit et p̄sēq̄t: immitior: tigribz ferisqz
omnibz crudelior demonstrat. **E**ur ḡ dilectaz
dei genitricē. miseroz refugiu. desolatoꝝ sp̄s
oimqz nīm singl̄are p̄sidiu h̄ginē p̄sequar be-
nedictā. **E**ur aduocatā sc̄cti nō amem? **E**ur
dñam et m̄rem meā immaculatā nō diligā?
Quō illi⁹ h̄gis reticere potero sc̄ritatē que
p̄ sua innocētia cōcipe meruit saluatorē? **E**x-
altabo ḡ cū deuota m̄liere vocē meā. **D**ñdaz
dño deuotōem meā dicēs. **B**ñs venter q̄ te
portauit. **B**ñs ego q̄ te p̄cepit: quā nulla vn-
qz p̄cti p̄tagio corripit. **R.** **U**idi speciosam
sicut columbā ascendētē desup̄ riuos aquarū
cui⁹ inextimabil⁹ odor erat nimis ī vestimen-
tis ei⁹. **E**t sicut dies verni circū dabāt eā flo-
res rosaz et liliū p̄ualiu all. **R.** **Q**ue est ista
q̄ ascendit p̄ desertū sicut virgula fumi ex aro-
matibz myrre et thuris: et vniuersi pulueris
pigmētarij? **E**t sic. **R.** **O**m̄es moriemī. q̄a
in **A**dā peccauisti. tu nō ne timeas o maria
inuenisti grām apud deū. **N**ō em̄ p̄ te s̄ p̄
oibz hec lex p̄stituta ē all. **R.** **D**ñs custodiet i-
troitū tuū et exitū tuū. ex h̄ nūc et vsqz ī secu-
lum. **N**ō em̄. **R.** **H**ec ē dom⁹ dñi firm⁹ edifi-
cata. **B**ñ fundata ē sup̄ firmā petra all. **R.**
Hic habitabo qm̄ elegi eā. **B**ñ fundata est.
R. **S**calā vidit **J**acob. **Q**ui⁹ cacumē celos
tāgebat all. **R.** **A**nglos qz descēdētes et ascē-
dētes q̄ eā lumie replebāt. ei⁹qz dñs ih̄erebat
Qui⁹ cacumē. **R.** **P**orta hec clausa erit p̄ctō
et nō ap̄iet. **O**m̄ dñs de⁹ igressus ē p̄ eā. eritqz
clausa p̄ncipi all. **R.** **H**ec ē porta dñi et p̄ctm̄
nō trāsibit p̄ eā. **O**m̄. **R.** **H**ec est m̄lier quā
p̄parauit domū filio dñi mei. pulcra nimis
et decora facie. incredibilis pulcritudinis et
formosa valde: omnibz oculis gr̄iosa. **A**ll. **R.**
Et iō adamauit eā rex pl⁹ qz om̄s mu-
lieres. et posuit diadema regni in capite ei⁹.
All. **I**sta **R**ia distribuunt infra octauā. i-
cipiēdo sc̄da die a tercio **R**io diei p̄me. et ter-
tia a q̄rto. et sic successiue p̄ordinē. **Q**uā lau-
des an. **D**omū tuā dñe decet sc̄ritudo: ī lōgi-
tudine diez all. **P̄s.** **D**ñs reguit. cū reliquis
An. **I**ntroite ī p̄spectu dñi ī exultatione in
conceptu dulcissimē m̄ris sue all. **An.** **A**d-

Allā m̄/
soria per
hebdo/
madam.

Officium

hesit aia mea p^o te. me suscepit dextera tua. ipi
fo iuanu q^o fieri aiaz mea all. **An.** Spūs et
aie iustoz bñdicite dño agloz all. **An.** Exul
tatoēs dei i gutture ei^o: byssus et purpura in/
dumētū illi^o all. **Cap.** Dñs possedit me. vt s.

Exultet celi p^ocio **Ma** i vs. hymn^o
rie dulci filio: nosq; letemur hodie
pceptoē dñe. **Maria** mudi glia: lu/
cis eterne filia te pseruauit fili^o ab omi labe
penit^o. **Original** macula cūcta resperit seclā
sola p^o natū vicis nūq; tracta dicer^o. **Ma**
ria m^o grē: exēplar inocētie. te depcamur inti/
me nos a pctō prege. **Pri** nato pacito decus
honor: et glia. atq; marie fēgini p^o ifinita seclā
Amē. **Dñe** dilexi decore dom^o tue all. **R.** et
locū hītatōis glie tue all. **Ad bñd.** an. **Be**
nedict^o dñs de^o isrl. qz p^osuauit et sec^o redēptō
nē mris sue all. all. **Dñs** vt s. **Ad p^oma**
an. **Ex** o^o tribulatōe eripūisti me et sup^o iūmi/
cos meos desperit ocul^o me^o all. **Ad trā** an.
R. deo exprobrātib; mibi fēbū qz liberata
sum p^o filiū meū all. **Cap.** Dñs possedit me.
R. bre. **Libasti** me dñe ex ore leōis all. all. **R.**
Et a cornib; vnicornū hūilitatē meā. **Alla.**
all. **Glā** pri. **Libasti.** **R.** Eruiisti a framea
de^o aiaz meā al. **R.** Et de māu canis vnicā ma/
trē meā al. **Ad sextā** an. **Declate** a me ma/
ligni pseruauit me grā filij mei al. **Capl^o**

Hereticus hō q^o audit me et q^o vigilat ad
fores meas quottidie: et obstat ad
postes ostij mei. **Qui** me iuenerit in
ueniet vitā: et hauriet salutem a dño. **R.** bre.
Eruiisti a framea de^o aiam meā all. all. **R.** Et
de manu canis vnicā mrem meā. **Alla.** alla.
Glā. **Eruiisti.** **R.** **Uere** dñs ēi loco isto alla
R. **Nō** est h^o aliud nisi dom^o dei et porta celi al.
Ad nonā an. **Redime** me a calūnijs hoim
vt magnificet deū et conceptū meū in alla.

Capitulum.

Qui audit me nō pfundet. et q^o opant^o
in me nō peccabūt: qui me eliciant
vitā eternā habebūt. **R.** bre. **Uere** do/
minus est in loco isto all. all. **R.** **Nō** est hic
aliud nisi dom^o dei et porta celi. **All.** all. **Glā**
Uere dñs. **R.** **Dñe** dilexi decore dom^o tue all.
R. **Et** locum habitationis glorie tue all.

In scōis vespis an. **Tota** pulchra es ma/
ria: et macula originalis nō est i te all. **An.**
Sicut lilium inter spinas. sic **Maria** inter
Ade filias all. **An.** **Ador** est lucis eterne et
speculū sine macula all. **An.** **Tu** glia hieru/
salem tu leticia isrl. tu honorificētia populi
nri all. **An.** **O** pulcherrima inter mulieres.
pulchresūt gene tue collū tuū sic monilia all.

Cap. Dñs possedit me. **Hymn^o.** **Gaude**
mater. vel **Auemaris** stella. **R.** **Conceptio** est
hodie et. **Ad magnificat** **An.** **Sicut** cedrus
exaltata sum in libano et sic cypressus i mōte
syon. quasi mirra electa. et sicut cynamomū et
balsamū aromatizās de di suauitatez odoris
alla all. all. **Dñs** vt s. **Scda** die ex di/
cris sacroz doctoz **Lectio p^oma.**

Asilius. **O** **Maria** tu cādoriz et de/
coris forma: cui in terris nō est equa/
lis nec in celi ianua. **Cyprianus.** **O**
virgo iusta et omni iusticia plenissima: cuius
conceptio singularis. **Origenes.** **Que** neq;
serpentis persuasione recepta nec eius vene/
nolis afflatibus est infecta.

Lectio secūda. Hieronymus

Anif in cātic^o de **Maria.** **Or^o** p^oclu/
sus. fons signat^o. emissioēs tue para/
ditus. or^o deliciaz in q^o sunt p^olita vni/
uersa floz genera et odoramenta p^oritū. sicq;
signatus vt nesciat violari neq; corrip^o v/
lis insidijs fraudibusue diaboli. fons itaq;
signat^o sigillo toti^o trinitat^o. **Sctus** **Lyril**
lus priarcha alexādrin^o. **Prop^o** filiū teme/
rariū ē in maria ponere culpā aliquā l^o p^octm

Sanct^o **Idefonsus** **Lectio. iij.**
archieps toletan^o i libro bñe fēgis di/
cit. **Brā** fēgo maria nisi i vtero mris
sanctificata fuisset: mīme ei^o natiuitas colen/
da esset. **Sz** qz aucte scroz patrū digne vt
nouit vstra charitas venerat. pstat eam ab
ipso originali peccato fuisse immunē: p quā
nō solū **Aue** soluta est maledictio: vtz etiaz
omnib; est bñdictio pdonata. **Nullis** igit^o
postq; nata ē delict^o subiācuit. nec etiā origia/
le p^octm in vtero sanctificata p^otraxit.

De sermone.

Lectio. iij.

His etiā indicijs puritatē et inocē/
tiā suā virgo glorioza monstraue
De bñd em **Buidifaluo** archiepo to/
losano. q^o ppter singulare erga dñam nostrā
deuotōz ei^o capellan^o nūcupat^o est. **Legit** q^o
q^o nescūq; celebrabat: aderat ei fēgo bñdicta.
Lū aut i die pceptōis ei^o se ad sacrosctā
missaz solēnia ppararet: apparuit illi dei ge/
nitrix **Maria.** ei^o vñā mudissimā planetā
nūco candore radiatē tradidit dicēs. **Sci**
as **Buidifaluo** me sine originali macula fu/
isse pceptā. **Reuerēter** igit^o festū intemerate
pceptōis mee celebrare pcura. **Archieps** fēgo
nō furd^o auditor: cōposuit pulcherrimū de cō/
ceptōe fēgis tractatū: ordinauitq; festū ima/
culate pceptionis p totaz hyspaniā solēniter
celebrari. totoq; vite sue curriculo ānuati pu/

De pceptione Marie

blicede pceptione bte dei genitricis: oī q̄ potuit eloquētia porauit.

Beat⁹ Bern. abbas post mortē suaz totus lucid⁹ euidā de suis fratribus apparuit. Cū autē omē ei⁹ indumen- tum candidū esset solo i pectore qdā nigerri- mī coloris macula videbat. Querēti autem fratri vbi illā maculā recepisset rēdit. Cum tali macula volui tibi apparere: quia dum viuerē in quadā extitī nō sū opīnionē. exi- stimās matrē dñi nri originalez maculā con- traxisse. Dīcas ḡ fili mi fidelibus populis q̄ vidisti.

Reuēlatōib⁹ beate Birgittē habet- tur q̄ quidā capellan⁹ ei⁹ sacre theo- logie doctor eximī⁹ Mathias nōie beatā Birgittā exorauit dīcēs. Te deprecor filia vt mibi reuēlare digneris si bñdicta vir- go Maria ab originali fuit vicio deturpa- ta. Beata autē Birgitta dixit. Semel s̄gi- nem rogauī purissimā: vt modum mibi lue- sanctissime pceptionis apirer. ipa s̄o rēdit. Et Joachūm ⁊ Anna parētib⁹ ppagatā: sci- as me ab oī pctōz sorde fuisse pseruatā. Pro- tinus his auditis p̄dict⁹ frā opionē suā depo- suit: festūq; imaculate pceptōis annuatim p- dicās deuotissime celebravit.

De omelia Lectio septima.

Ver q̄ in fidei nre articul⁹ exp̄ssa hu- iusce veritat⁹ mētio nō habet: opposi- tā tenentib⁹ ptem: heretis imponere crimen donec aliud ecclesia statuāt non debe- mus. Ita ḡ dñe nre innocentia pceptōis cre- dimus q̄ tū p̄trariū asserētes: hereticos non putam⁹. Fidelīū autē pgruit pietati dei geni- tricem nullis pctōz sordib⁹ p̄aminatā pro- fiteri. Audire ergo christiani omnes ⁊ credi- te immaculatā conceptionem virginis glo- riosē.

Lectio octaua.

Sed fortasse aliq̄s dicat. Illi recte do- cent q̄ causas de singul⁹ reddūt. opoz- ter em̄ docentē nō solū vez affirmare s̄ et iā illi⁹ cām assignare. Idcirco disputan- do pcedam⁹: ⁊ fidei nre cām i mediū arguē- do pferam⁹. Quāto em̄ mag⁹ rōe nitimur: rāto maiorē s̄ba nra autoritatē sortimur. Ali- di ḡ veritatē doctrine q̄ imaculate pceptōis deuotus cultor effect⁹ p̄sequis grām miserati- onis diuine.

Lectio nona.

Icit beat⁹ Thomas i. iij. pte summe Quos de⁹ ad aliqd eligit ita prepa- rat ⁊ disponit vt ad illud ad qd eli- guntur inueniatur idonei: iuxta illud aplī. Idoneos nos fec̄ mīstros noui testamēti: s̄

beata virgo ab eterno fuit electa diuinit⁹ vt esset mater christi. Vñ ipa p sapientē dicit. Ab eterno ordinata sum. ḡ de⁹ p grām suā eā ad tam mirabile op⁹ idoneā pseruauit. Nō fuisse autē idonea mater dei si vllō tempevl- etiā in momēto fuisse p peccatū ancilla dīa- boli. q̄z dedec⁹ filij parēs sine honore. ḡ mī in- tacta dñi nri p diuinā grām fuit pseruata a p̄tione original⁹ ⁊ actual⁹ peccati.

Tertia die ex dīct⁹ sacroz doctoz

Lectio prima.

Augustin⁹ in li. de natura ⁊ grā de vir- gine bñdicta p̄fitef dicens. Excepta sola s̄gie de q̄ p̄pter honore dñi nul- lam p̄sus cū de pctis agit habere volo q̄stio- nem. Scim⁹ em̄ q̄ pl⁹ ei⁹ grē donatū sunt ad vincendū ex omī pte pctm q̄ p̄cipe ⁊ parere meruit quē p̄stat nullū habuisse pctm. Hac igit s̄gine excepta si omēs scī ⁊ scē dei cū vi- uerent interrogati fuissent: vtz sine pctō fu- issent: oēs vna voce dīxissent. Si dixerim⁹ q̄z pctm nō habem⁹: ipi nos seducim⁹ ⁊ veri- tas in nobis nō est.

Lectio scda.

Sed rēdet fortasse aliq̄s Augustinū de pctis tm̄ actualib⁹ loq̄. Audi mī- sum veritatis. Angelicū doctoz em̄ dācem facis. Multi em̄ sancti ⁊ sancte dei re- gnāt in cel⁹ q̄ nūq; actualib⁹ irretiti fuere pec- caris. Si ḡ Augustin⁹ de actualib⁹ tm̄ loq̄- tur: ei⁹ illico sententia velut veritati s̄ria ab omnib⁹ reprobat.

Lectio tertia.

In his ḡ verbis Augustin⁹ nob̄ inti- mare p̄tendit neminē esse i regno ce- loz quē nō tenuerit q̄nq; cathena de- lictoz. Aliq̄ em̄ originālē tm̄ maculā s̄xeret: sicut innocentes ⁊ multi infantiuli q̄ post ba- ptismū prius decedētes ad celestem gloriāz trāsire. Alij s̄o nō modo originali s̄z actua- lib⁹ etiā pctis saltē venialib⁹ sunt infecti. So- la dei genitrix s̄go omī puritate repleta: nul- lo vnq; fuit violata peccato.

De sermone Lectio quarta.

Egit in quodā bri Dñici opusculo: q̄ cū regular⁹ esset canonic⁹ i epatu Tolosano p̄tra hereticos quosdam disputādo cōtendit: qui multas vitari con- trarias conclusionēs asserēbāt. Inter alias aut opīntiones: hāc populis p̄dicabāt. beatā s̄z s̄ginem nō fuisse ab originali vicio pser- uatā. Cū s̄o beat⁹ Dñic⁹ se nō posse illis ve- ritatē p̄suadere p̄spiceret: taliter cū eis cōuo- nit vt suas parit conclusionēs in ardētī for- nace deponerent: que aut ignis ardore nō de- ficerent veridice putarētur. Deposuere igit

heretici suas in medio ignis conclusiones: inter alia multa dicentes. Originali macula cōtaminata fuit ego Maria. In contrariū hō beatus Dñic⁹ affirmavit. statim q̄ falsas hereticorū conclusiones vorax flāma consumpsit. Bñ hō Dñici verissima dicta in medio ardentis flāme sine vlla penit⁹ lesione nulloq; in eis ignis apparente indicio per tres continuos dies p̄stiterē.

Lectio quinta

In regno vngarie quidā in theologia magister cōtra virginis intacte conceptiōem corā rege p̄dicavit illaz sanctificatā asserens: non autē sine macula fuisse conceptā. qui talib; irreuerenter dictis: audacie sue penal perferēs protin⁹ expiravit. In Tolosana etiā ciuitate: frater quidā itidem predicare nō timuit. finita hō predicatione ad capellā quidā missam celebraturus accessit. In illa atē imago erat gloriose virginis in marmore sculpta. Cū q̄ ad altare frat̄ ille ascendere p̄sumpsisset. brā dei genitrix virgo vultū valde terribile ei ostēdit et iratū suū q; ab illo faciē reuoluit. et sic vsq; in hodiernū p̄manet dic.

Lectio sexta.

In ducatu subaudiens iuxta montes sc̄ti Bernardi frater quidā videns mulieres ad cōceptionis p̄dicatōem p̄gentes increpauit eas: dicēs purissimā virginem non fuisse a dilecto filio suo in conceptōe p̄seruatā: addiditq; si nō ita est hoc in me obsecro a beata virgine fieri miraculū vt aū vesperas emittat sp̄m. Ita igit factū est. Porā etenim illa inuenerūt eū aliq; frēs suspēdiz per pedes et mortuum.

De omelia lectio septima

Quia forsitan aliq; tacit⁹ dicit. Audi alia p̄tē si vis recte iudicare: indi cātem em oportet cūcta rimari. et ordinem rez plena inq̄sitione discutere. Ideo cauillatiōes contrarias videam⁹: et aduersantia p̄feram⁹ argumēta. opposita em iuxta se posita magis clucescūt. positisq; iuxta se contrarijs maiora a minorib; discernunt. Idcirco p̄hs inq̄ potētes ad vtrāq; partē dubitare: in singulis speculamur vez et falsum. et alibi: querētes v̄itatē sine disputatōe: siles sūt q̄ ire ignoratib;.

Lectio viij

Prima igit argumētatio sic procedit. Nō sunt tātū gl̄iose h̄gis a deo illi data a nobis extollenda p̄uilegia: vt tetrabāt dignitatē ac gratie saluatoris nostri. S; h̄ p̄ excellentiā dño nō Iesu xpo p̄uilegium attribuit singulare. q̄ ipe solus de

primorū stirpe parentū originali nō fuit pollut⁹ feditate. Cū Aug⁹ inq̄t. Teneamus si dei indeclinabile p̄fessionem q̄ sol⁹ xps sine pctō nat⁹ est in similitudinē carnis pcti. q̄ nō ita extollere debem⁹ h̄gis p̄ceptōes: vt eaz filio suo arbitremur equalē. Iō Aug. dic. nō est in filijs hōiū q̄sq; sine pctō excepto vno mediatore nostro.

Lectio nona

Ultius falsitas argumēti lucida p̄fensione dissoluit. Im em iur⁹ decreta de cōi lege p̄ncipiū: nemo suis d; statutis alligat⁹. Augusta hō ab eisde; mariti sui grā cēlet imunis. xps q̄ celi terreq; dñs legi q̄ omēs. Ade filios p̄ originali scetere damnauerat: nulla fuit rōne subiect⁹. S; iure ipso et p̄ sue excellētiā nature ab omi pctōz sorde extitit alienus. Beata autē virgo orbis totius regina legi illi⁹ maledictū nō p̄ naturaz: sed p̄ filij sui grām p̄seruationis euasit. Nō igit ex immaculato h̄gis p̄ceptū dñi n̄i p̄uilegium tollit: q̄ sol⁹ p̄ naturā liber nat⁹ est a reatu. nec equalis filio mater venerāda mōstratur. Imo ex ei⁹ p̄seruatōe insignis et eximia nato p̄rogatiua p̄fert.

Quarta die ex dictis sacroz doctor

Ugustin⁹ in li. de q̄nq; Lco. j. heresib; in p̄sona xpi loquit⁹ dicens. Si potuit inq̄nari manichee mater mea cū ipam facerē: potui et ego inq̄nari cū ex ea nacerer. Et iterz. Dec q̄tum de sp̄cis manichee m̄i mea ē et de manu mea fabricata. Et alibi. Charitas fecisti vt nō solū Maria nō peccaret: sed nec q̄dē peccatum cogitare posset et sup cunctos eā reseruasti ab omi labe pcti.

Lectio secūda

In sermonib; etiā dicit. Summa dei sapientia. nullā in massa humani generis inuenit viā per quā vt dispōsuerit in mundū veniēs: eius subueniret luctuose perditioni: donec ad illā d̄ qua loquimur virginem ventum est. Sed hec mox vt in mundū per humani generis lineā venit: tāta omnis boni virtute perfecte resplenduit: vt eā dei sapientia veridice iudicaret idoneam: vt per ipam in hominē veniens: nō tñ reatū primorū parentū: sed etiā totius mundi peccata deleter.

Lectio iij.

Dem angelicus doctor. Mater domini: sicut in prima femina abundauit delictū: ita et in te superabundauit omis plenitudo gratie. et ideo sup omēs es ignara delicti. Et iterz. Magnifica illū qui a pctō reseruauit. Quis em dicere poterit sine pctō sum natus aut mund⁹ sum ab omni

De conceptiōe Marie

iniquitate dicere audebit: nisi illa ego prudē-
tissima. animatū replūz dei excelsi qua deo sic
elegit et pelegit an mūdi p̄sentiōem v̄scā
et immaculata m̄ dei esset et filia ab eterno ref-
uata: incorrupta ab oī labe p̄c̄i.

De sermone Lectio quarta

In Colosa quidā disertissim⁹ frater
p̄tra p̄ceptionis immaculate p̄gis pu-
ritatē p̄dicauit. Quapropter negare
testimoniū veritatē statim finitā p̄dicatōne
quidā ex insperato lup⁹ adueniens eū suffo-
cando ac dilacerando occidit. Quidā etiā ali-
us frater domine nostre innocentia concepti-
onis impugnās. in ipsa predicatione cecus
effect⁹ est. Quo ad sanā mentē conuersus mi-
raculo br̄e virginis vouendo promisit si eum
illuminaret oppositū p̄dicare. quod et factum
est.

Lectio quinta

Beat⁹ Anselm⁹ quādā in epistola mi-
raculū hoc ita describit. Tempe illo
quo diuine placuit pietati Anglorū
gentem de malis suis corrigere et suēseruitu-
tis officijs arri⁹ astrigere: gloriosissimo nor-
mādorū duci Gulielmo eādē patriā de-
bellando subegit. Audientes autē hoc Da-
ci grauit̄ indignati: se suo quasi heredita-
rio iure priuari: arma preparant: classēq;
aptant vt normandos a data eis diuinitus
expellant patriā. Hoc comperto rex pruden-
tissimus Gulielm⁹. Alin⁹ quendā remē-
sis cenobij abbatē in daciā dirigit vt huius-
cerei inquirat veritatē. Alin⁹ vero vir ad-
modū sagacis ingenij: strenue regis negoci-
um execut⁹: ad Angliā reuerti cupiēs: mare
ingredit̄. Lūg non modicā maris p̄tem p̄-
spero cursu trāssit: subito densis vndiq; sur-
gentib; ventis: horrida tempestas mare cō-
mouit et vndas. fatigat⁹ itaq; nautis nec vl-
tra obniti valentib; fractis remis: funibus
ruptis: cadentib; velis: spes salutis amittit̄.
nihil nisi submersionis sue in diuini miserabi-
liter expectat.

Lectio sexta

Quā igit̄ de salute corporū desperat⁹
animāz solūmodo curā magnis cla-
morib; domino cōmendarēt: et bea-
tissimā dei genitricē: miserorū refugij: ac de-
speratorū spem: deuote redamarēt. Ecce sub-
ito quendā venerabilē viz pontificali insu-
la decoratū inter medias vndas nauti proxi-
mū conspexere. Qui talib; abbatē verbis in-
terpellās. Vis inq; periculū euadere? Vis
ad patriā san⁹ redire? Lūg ipse cum fletu
id se toto mentis affectu appetere responderet
Scias inq; me ad te a dñā nrā dei genitricē

Maria directū quā dulciter reclamasti. et
si dictis meis obtemperare volueris san⁹ cū
comitib; tuis euades scilicet periculū ma-
ris. Promitte ergo deo et mihi q̄ p̄ceptiōem
purissimē p̄ginis Marie solēniter celebra-
bis et celebrādum p̄dicabis. Lūg se in omib;
obtemperaturū Alin⁹ sponddisset: p̄tinus
ille disparuit. statimq; sedatis rugientē pel-
agi fluctib; abbas cū suis omnib; incolumis
anglicis applicuit littorib;. Recepte ḡ non
immemor salutis: de conceptione immacula-
te p̄ginis annuatim p̄dicās: eius quoq; of-
ficiūz nō modo ipse deuoto celebrauit affectu:
sed etiā in remensi cenobio oib; sue ditioni
subiectis indixit.

De omelia Lectio septima.

Secunda contra virginis puritatem
ratio sic insurgit. Si non p̄traxisset
mater dñi peccatū originale: nulla
indiguisset redemptione: qz nulluz cōmisi-
actuale peccatū. Non enim egent qui sani
sunt medico: sed male habentes. Ergo chris-
tus nō fuisset br̄e p̄ginis redemptor: qz lap-
sum p̄supponit redemptio. Et p̄sequēter p̄fe-
ctissim⁹ redēptor nūcupari non posset. Con-
trariū autē tenet ecclia que canit. xpe redem-
ptor oīm. ḡ rē.

Lectio octaua

Obiectionē istā sententia: tertio sub-
tilis doctor eliminat dicens. q̄ xps
gloriosē p̄ginis redēptor extitit per
gratiā p̄uenientē eā a peccato p̄seruans. si ei
illā nō p̄seruasset: in originale maculā in cō-
ceptu cecidisset. Alios autē redemit hoīes p̄
gratiā lapsum subsequente. Fuit ḡ xps redē-
ptor p̄ginis benedictē: illā sordidari non su-
pens vlla viciorū feditate. Et h̄ etiā mō bo-
ni q̄uis nō peccauerint angelici spūs finire
redempti. Vñ Berni. super Lān. dicit. xps
etiā angelos redemit: illos p̄seruādo: hoīes
purgādo.

Lectio nona.

Redēptio igit̄ p̄gis gloriosē p̄fectior
fuit nrā redemptione. Meli⁹ em̄ est
aliquem a vulnere defendere q̄ post
vulnerationē remediū adhibere. Posito er-
go q̄ aliquis duos de primo vulnerādos cō-
spiciens: vnum ex illis adiuuaret et a vulne-
ratione p̄seruaret: aliū vero p̄mitteret vul-
nerari. postea autē per medicinē subsidij il-
lum redderet sospitatū diceretur p̄fecto vtri-
usq; saluator: sed melius ac perfecti⁹ de p̄ori.
Beata igitur virgo per filij sui gratiam ab
originali fetore p̄seruata ab illo extitit p̄-
fectissime redempta. et sic obiectionē nō obstat
in contrariū adducta.

Quinta die ex diebus sanctorum doctorum

Lectio prima

Recardus de sancto Victore in sermone qui incipit. Necdū erāt abissi. sic integritatem virginis benedictę col laudat dicens. Non decuit ut caro Marię qualicūq; foret obnoxia culpe. Nam dei sapientia indignum credimus ut quā ad lucem gentiū destinavit: pravitatibus et illecebris sineret involui. Nec enim ingratus fuit matri: qui patri matriq; precepti honores exhiberi.

Lectio scđa.

Iacet Bernardus quādoq; perā im maculatā beate virginis pceptōem senserit: tamē suis in opusculis frequenter oppositū affirmavit. Nec em̄ est veritas natura ut celari diu nō possit. sepiusq; cōtra voluntatē annūciat pferent. Dicit igitur deus? doctor quodā in sermone: q̄ incipit: de gaudijs ad gaudia quę in natiuitate beate virginis inscripsit. Caro Marię ex Adam assumpta maculas Ade non admisit.

Lectio tertia.

Idem quoq; in sermone assumptōis inquit. Quenā poterit lingua: etia; si angelica sit dignis extollerelaudibus virginē matrē? Matrē autē nō cuiuscūq; sed dei Quenā vel angelica puritas virgini illi audeat comparari que digna fuit sacrarium fieri spiritus sancti et habitaculū filij dei. Decille Si igitur dei genitrix virgo i originali fuit concepta peccato: Bernardi pfecto sentētia nō paruo falsitatis notat opprobrio: quia si beatā virginē peccatū corrupiss; angeli qui nunq; peccauere: nostriq; primi parentes an lapsum in puritate illa fuissent clariores. Cum ergo dominā nostrā angelis in sanctitate creaturisq; omnib; Bernardus anteponat: illā proculdubio ab originali forde asserit illibatā.

De sermone Lectio quarta.

In pago gallico canonicus erat qui dam ordine sacerdos beate xgis horas nocturnas nō paruo mentis affectu solitus decantare. Dic autē in villa quadam cū alteri vxore fornicario miscebat amplexu. Cum igitur sacrilega satiat libidine semel in medio noctis silentio ad oppidum in quo morabatur redire festinaret: pelag? qđdam trāsmearē cupiens: sol? nauem ingressus: dominice matris horas nauigādo canerecepit. Aūq; inuitatorū Ave Maria gratia plena domin? tecū diceret. Et iā vsq; ad medium fluminis pertrāssisset. Ecce demonū

turba illū cū nauicula in pelagi profundis precipitē dedit. cuiusq; sicut promeruerat animā rapuit ad tormēta. Tercio autē die ad locum in quo maligni spiritus varijs illū cruciabant tormētis: beata dei genitrix Maria in numer? sanctorum vallata fulgorib; accessit. est q; talib; iniquos demones cōuicijs allocuta ut quid mihi famulātis animā iniuste affligitis. Et demones. Nos inquit illā habere debem? quia nostris in operib; occupat amprehendim?. Si illi? inquit virgo pia: eē debet cui? opera peragebat. Mea profecto esse cognoscit. quonia matutinas meas du; vos cū peremistis decantabat. vnde magni rei estis criminis: quia erga me inique egistis.

Lectio quinta

Is itaq; dicitis: demonib; huc illucq; fugientib; sanctissima virgo animā illius ad corp? detulit: homines ab utroq; funere suscitātū arripiens de profundo pelagi ad portum incolumē adduxit. At ipse gaudio et exultatiōe perfusus ad ei? pedes illico prostrat. Charissima inquit domina mea et virgo gratissima: quid tibi retribuā propter tāta que mihi beneficia cōtulisti? Precor te ait dei genitrix maria ne amplius in adulterina corruas feditate. festūq; immaculate pceptōis mee fidelib; popul? annūciāns annuatim solēnter celebrare procures. Nec postq; beatissima virgo locuta ē ad ethereas polorum sedes angelis comitata perrexit. Canonice autē ille hō emiricam accēdit vitā dicens: quod sibi acciderat cūcē audire cupientib; enarrauit: totoq; vite sue tēpore intemeratū xginis pceptū specialib; nō destitit celebrare solennijs.

Tempore quo Mar Lectio sexta
tinus quint? Romane vrbis pontificatum tenebat. Quidā; theologie magister Tolosani studiij rector determinare ausus est beatā virginem originali fuisse peccato corruptā. qua de re in furore populū de eadem expulsus ciuitate. Romā veniens apud summū pontificē de illata sibi iniuria conquestus est: conclusionē suā asserens publica velle disputatione tutari. Audies autem hoc memorat? antistes diem fiende disputationis indixit. Collectoq; maximo doctorum conuentu: cum frater ille nō veniret: missus est qui eum nuncius aduocaret. Fratres igitur apud quos gloriose virginis inimicus hospitatus fuerat ad eius cellam pergentes ipm mortuū reperire: interiora ventris nō habentē. Sicq; beatissima virgo ho

De conceptiōe Marię

his sui argutias debita mulctatōe pfudit

De omelia Lectio septima

Quanto pluries auz p ignē trāsit: tāto maiore acqrit claritatez. Idcirco itez immaculatā beate virginis conceptionem in ardenti disputationis flāma redinem? quo ei? puritas amplius elucescat. Sic itaq; arguamus. S'iosa xgo Maria fuit i vtero mris sanctificata. Unde de illa canit ecclesia. Sanctificauit tabernaculum suū altissim⁹. Cum igit ab actuali mortali: aut veniali crimine quod non cōmiserat sanctificata non fuerit. ergo ab originali. Sanctificare em est de non sancto sanctum facere. ergo zc.

Lectio octaua.

Intelligens vocabuli significatōem perpendet de facili argumentationis hui? solutionē. Sanctificare enim multis accipit modis. Primo sanctificare idem est qd in grā cōfirmare. z hoc modo beati dicunt sancti: quia sunt in dñi grā cōfirmati. Dicta g autoritas: sanctificauit tabernaculū suū altissim⁹: de hac potest sanctificatione intelligi. Beata etenim xgo in sui conceptiōe filij: ita in dei fuit grā cōfirmata vt ampli⁹ peccare nō posset. z sic predicta autoritas de grā cōfirmatiōe intellecta nō arguit dñam nrām in originali peccato fuisse conceptā.

Lectio nona.

Adio etiaz modo aliquis sanctificari dicit: qui ab omi impudico actu abstinent: deo seruit z ministrat in omni sinceritate cordis z virtute. Et hoc modo mulieres quedā sanctimoniales nuncupant. Omnes etiā boni ecclesie ministri dicuntur sancti. Et ideo Augustin⁹ Hieronymusq; z Ambrosi⁹ episcopos suis in epistolis sanctissimos appellāt. Quia igit beata xgo maria omnib; exstitit virtutib; redimita: totiusq; speculū sanctitatis: omi etiā vite sue tempore diuine dedita seruituti: angelicā potius vitā ducens q; humanā. Ideo non immerito de illa dicitur: Sanctificauit tabernaculum suū altissim⁹. Istas em virtutes z sanctimoniales sibi cōtulit altissimus a quo omne datū optimū z omne donū pfectū descendit. Nihil g hec auctoritas sanctissime derogat virginis cōceptione.

Sexta die ex dictis sacroz doctoz.

Lectio prima

Augustinus exponens illud Gen⁹ iiij. Ipsa conteret caput tuū: sic beatā virginē cōmendat dicens. Cū subiectio originalis peccati caput sit diaboli

tale caput Maria contriuit: quia nulla peccati subiectio ingressum habuit in animā virginis. z ideo ab omni macula immunis fuit. Marię etiā innocentia angelica salutarē de monstrat dicens. Ave quasi sine ve: id est sine peccato. deinde prosequens addit. gratia plena. Non foret autē plena gratia: si preferuationis illi gratia defuisset. Augustinus. In celo qualis est pater: talis est filius. Sic z in terra qualis est mater fm carnem: talis etiam est filius. Nec ille. Qui ergo matrem domini in conceptu asserit maculatam: eius quoq; filium originali predicat vicio sordidatū.

Lectio secunda

Quicqd alijs licet paucissimis est concessum: non est credendum gloriose virgini fuisse denegatum. Cū igit primi parentes nostri sine vlla fuerint feditate procreati: aut proculdubio Bernardi fallax sententia. aut xgo virginū dei genitrix Maria originali fuit iusticia decorata. Augustin⁹ Maria mater xpi electa est z sup omes creaturas preelecta: omnib; gratijs fecundata: omnib; virtutib; ornata omni sanctitate in vtero matris repleta: vt de mūdissima matre mūdissim⁹ nasceret filius. qz sicut in celo habet patrē imortalē: sic et in terra habuit matrem omi corruptione carentem.

Lectio tertia.

Dominicus. Sicut primus Adam fuit ex terra virgine z nunq; maledicta format⁹: ita deuit in secūdo adā fieri. Hieronym⁹. Et si in sanctis patribus z prophetis grā fuisse credat: nō tñ catenus plena. In Maria em totius gratie: que in xpo est venit plenitudo: qzq; aliter z aliter. Nec ille. Aliter z aliter dicit: qz qd xps habuit ex natura: hoc beatissima xgo ex filij sui est grā consecuta. Nō ergo dño nostro inferre credamus iniuriā: si benedictā illi⁹ matrem ab omi scelez feroze dicim⁹ illibatam. Diuus em Hieronym⁹ inquit. Nulli dubium quin totū ad laudē christi pertineat qd quid digne genitrici sue ipensuz fuerit ac leniter adimpletum.

De sermone Lectio quarta

Temporib; karoli regis francoruz clericus quidaz ordine leuita vngarie regis germanus beatam dei genitricē Mariā toto corde diligens: eius deuotissime horas decātabat. Hic parentū suoz consilio nutre volens adolescentulam quandam valde pulchram accipit in sponsam. Facta igitur a presbytero nū

petali bñdictiōe: sacrisq; missaz expletis my-
sterijs: recordat⁹ est se eius dē beate xgis ma-
rie horas die illa iuxta morē nō cātasle. qua-
propter omēs ab ecclia discedere mandans:
sponsam pō suā domū reduci facies: ipse sol⁹
iuxta dñi altare remāst. **E**ūq; beate xginis
horas decantans: antiphonaz illā **P**ulchra
es ⁊ decora filia hiernisale diceret: apparuit ei
dei genitrix virgo pijsima: benignaq; illum
facie est talib; allocuta: **S**i g pulchra sum ⁊
decora: qd est q me dimittis ⁊ aliam spōsam
me derelicta ducere cupis? **N**ūqd nō ego
sum pulchrior illa? nūqd nō ego sum optie
formosa? nūqd nō ego suz valde decora? vbi
vidisti tā pulchrā?

Lectio gñra
Hec clericus ille defixis i terrā oculis.
Dñia inquit mea: similitudo tua
omnē mundi pulcritudinem excedit.
Tu es sup choros angelorū eleuata. **T**u es
sup celos celoz exaltata. **Q**uid vis g vt faci-
am? **A** illa. **S**i carnalē sponsam amore mei
dimiseris me in celesti regno sponsaz habere
gaudebis. **E**t si pceptōis mee festū a cunctis
christifidelib; celebrādū pdicabis: mecum i
filiū mei palatio laureat⁹ triumphabis. **T**a-
lib; exorta dicitis: ad celestia regna virgo se
benedicta recepit. **C**lericus pō domū redire
cōtemnēs: ad quandā prius extra prie sue
terminos abbatia pperans: monachali ha-
bitu decoratus est. **P**ost exigū aut tps dñe
nostre intercedentib; meritis: ad aqlegie pa-
triarchatū assumpt⁹ imaculate pceptōis fe-
stum a cunctis celebrādū pdicans. **E**ū pro-
prijs etiā octauis solēnib; annuatim exorna-
uit officijs.

Lectio sexta
Uta qz figuratiōis **M**arie puritas
demonstrat. **I**n **G**en. em sancta tri-
nitas dixit. **N**ō est bonū hominem
esse solū. **F**aciam⁹ ei adiutorū sile sibi ad ē
sine pō. **H**oc aut in redēptōis humane fi-
gurā factū est. **I**n **B**ern. in finone assum-
ptionis inq̃t. **E**t quidē ad restauratiōē hu-
mani generis sufficere poterat sol⁹ xps. si qui-
dem omīs sufficiētia nostra ex ipso est: sed bo-
num nō erat nob hōiem esse solū: agruū ma-
gis erat vt adesset nostre redēptōis sexus
vterq; quoz corruptōi neuter defuisset. **H**ec
ille. **S**icut g christ⁹ redēptor noster sine ori-
ginali exstitit: ita reparatrix nra **M**aria re-
demptoris mater intacta illi similis in hū
ille comprobatur.

De omelia. Lectio septima.

Alio modo significare significat idē
quod sanctus demonstrare. **E**t in hoc

sensu loquit saluator noster patri suo dicens.
sanctifica me pater. i. sanctitatē meā omib; de-
monstra. **H**oc igit modo beatā xginē sancti-
ficauit altissim⁹: q̃ eīus sanctitatē per orbem
vniuersum innumeris pdigijs declarauit.
Potest ⁊ aliter dici: licet hoc aliquāliter do-
mine nostre derogat puritati. sanctificauit ta-
bernaculū suū altissim⁹ non ab originali pec-
cato qd nō ptraxerat: s; a fomite originalis
peccati: qz corpus gloriose virginis ex tñe
infecto vt quidā referunt ppagatū: a
fm eos contraxerat feditatē: a qua
uit illud altissimus ante benedicte a. e. l.
fusione.

Lectio octaua.

Potest ⁊ aliter ppf cōtentiosos rñde-
ri. sanctificare idē est qd de nō sancto
sanctū facere. **H**oc aut aggregatur
nō sanctus potest dupliciter intelligi. priua-
tiue. ⁊ negatiue tñ. **P**rimo mō dñ non san-
ctus puatiue q̃ habet oppositū sanctitatis: si-
cut hoc modo diceret nō videns q̃ esset cec⁹.
⁊ talis nō fuit xgo gl'iosa: ideo hoc modo nō
fuit sanctificata. **A**lio modo dñ nō sanct⁹ ne-
gatiue tñ. qui nō habet actu sanctitatem: li-
cet non habeat oppositū sanctitatis. ⁊ **H**erit
modo xps quo ad humanitatē in sue conce-
ptionis instanti sanctificat⁹ agnoscat qui de
semetipso inquit: quem pater sanctificauit.
In tali g sensu loquit ps. dñm canit. **S**an-
ctificauit tabernaculū suū altissim⁹. i. xginē
immaculatā i pceptōe sua oī sanctitatis bñdi-
ctione repleuit.

Lectio nona.

Hoc aut diuine pdecens extitit maie-
stati. **D**e⁹ em vt phoz vtar sentētia
in omib; genēz speciebus aliqd singu-
lare in diuinitatē pfectit ceter⁹ excellentius: qd
alioz omniū metū esset ⁊ mensura. ex quo i
effabilis ei⁹ sapiētia monstraret. **I**n elemen-
tis ignis pmarū tener: in astris sol: in ange-
lis lucifer: in iumētis bos: in bestijs leo: i aut
bus aquila: in piscibus syrena: in hominib;
christ⁹. **E**t decens g altissime extitit maiesta-
ti: vnā pfectissimaz ⁊ sine macula condere
mulierem q̃ mūdicia ac virtute incōparabi-
lis inter alias veltur matutina stella innocē-
tia ⁊ puritate radiaret. **H**ec aut excellētia
nulli melius cōpetere potuit q̃ mri dñi no-
stri. **E**rgo verax est opinio d̃ immaculato cō-
ceptu virginali.

Septima die ex dict⁹ sacroz doctoz

Nelms in li **Lectio prima**
bro de exordio humane salutis illi-
bate virginis conceptionem ori-
ginali iusticia decoratam similitudine

De cōceptiōe Marię

dine nō incōgrua cōprobat dīcēs. **S**i quid originalis pccū in ppagatiōe mris dei extitit: illud ppagantiū nō ppagate fuit. Deus em̄ qui castaneę pferit vt in spinas: et a spinis remora pēpiat alaf et formet: nō potuit h̄ facere matri sue? Plane potuit et voluit. q̄ si voluit et fecit.

Lectio scda.

Idem in libro de conceptu virginali sic inquit. Decuit vt pceptio illi ho minis de matre fieret purissima rāta puritate qua sub deo nequeat maior itelligi cui deo pater vnigenitū suū quē de corde suo genuerat equalē sibi ita dare disponebat. vt esset naturaliter vn̄ idemq; dei p̄ris et h̄gis filius. et quā sibi filiū ip̄e substantialit̄ matrem facere eligebat. et de q̄ spūssanct̄ opaturus erat vt ex ea pēp̄eret et nasceret ille de q̄ pcedebat.

Lectio tertia.

In epistola etiā ad coepiscopos anglicie p̄fiteri dīcēs. Nō puto verum esse amatozē virginis q̄ celebrare respuit festū h̄e pceptiōis. Alexander etiam de ales qui irrefragabilis theologus nūcupat: in vltimo vite sue cōstitutus transitu expo nens illud **Can. iij.** Tota pulchra es amica mea et macula nō est in te: et virgine glorio sa cecinit dīcēs. Maria dñā mea: tota pulchra es et formosa: et macula originalis aut actualis pccū in te nunq̄ fuit. et hec dīcēs deo tus doctor benedixit h̄gini se cōmēdās felici ter migravit ad dñm.

De sermone Lectio quarta.

Alia quoq; figura p sapientē eccle siasticū scripta est: q̄ in br̄e h̄ginis psona ploquit dīcēs. Ego q̄ in mirra electa dedi suauitatem odoris. Mirra a se et ab alijs verminibz putredines expellit. Nec aut p̄p̄ietas dñe n̄e nō bñ cōgrueret si aliq̄ a verminibz i demonibz por tiginale peccatū corrosa fuisset. Ibidē etiam p̄dicit sapiens subnectit. et q̄ si plantatō rose in hiericho. rosa enim de spinis nascitur: et tamē spinā nō habet. sic dei genitrix Maria quīs de iudea que vtiq; peccatū spinosa erat nata sit: nullum tamen spine id est pccū aculeum sensit.

Lectio quinta.

Salomon etiam in canticis exclamat dīcēs. Que est ista q̄ p̄gredit qua si aurora cōsurgens? Aurora a lumine incipit et semp in lumine crescit quousq; soli iungat et nunq; lumine priuat. sic Maria virgo purissima a lumine diuine gr̄e i cōcep tione sua incipēs nullis vnq; est pccōz te nebris obscurata: s; semp in f̄ctū omnium

claritate succrescēs: tandē cū sol iusticie dulcissimo filio suo i celesti gl̄ia mirandis circū data fulgoribus est p̄iuncta. Ideo ei⁹ claritatem intuens **Isa.** dicit. Sicut lux meridi ana clara est.

Lectio sexta.

Ancigitur h̄ginis excellētiā animi adhaerens Augustin⁹: eā collaudat dīcēs. Quis laudes beatissime vir ginis digne decantare valeat? Facta est em̄ Maria ianua celoz: sublimatio ap̄ozum: laus martyz: iubilatio p̄felloz: p̄tētiā h̄gi num: norma p̄ncipū: iusticia regū: sal⁹ oīum populoz. Facta est Maria gl̄ia viduarum gaudiū angeloz: requies aīaz. Facta ē ma ria sal⁹ moz: mors criminū: vita f̄ctū: vī tus pugnātū: palma victoz. Facta ē Ma ria excelsa sup̄ sydera: sanctior sup̄ oēs femi nas: cui⁹ vita inclina cūctas illustrat ecc̄lias. Absit ergo rem istā facere vt imponam⁹ cri men glorie nostre.

De omelia Lectio septima.

Vltima cōtra brām virgine pcella sic fluctuare cōtendit: fm̄ apostoli sniam oīes peccauerūt in Adam. Cū ergo brā virgo de p̄moz parē tum stirpe pcellerit: p̄cludēdū videt q̄ etiā ipa pccū originale p̄traxit. Qui em̄ totū dī cit nihil excludit. Aut q̄ dei genitrix peccasse p̄iūciat. aut aplī snia falsitatis assertina cō probatur.

Lectio octaua.

Et apostoli verax affirmatio et con clusioni n̄e mīme p̄traria repit. Aut em̄ aplm̄ vlla sine p̄mētatiōe intelli gis. aut ecōtrario. Si generalit̄ aplī verba sine gl̄ia exp̄nēda existimas: oīs peccauē rūt in Adā. q̄ et xps: q̄ et ip̄e ex Adā ppagatiō ne descendit. Hoc aut esset hereticum p̄fiteri. Si q̄ aplm̄ gl̄iare intēdis. eqm̄ in gl̄osando laceas: et de pari pcedem⁹. Tu inq̄es oēs peccauerūt i Adā p̄ter xpm̄ p naturā. et ego: et p̄ter brām h̄ginē p gram. Sciēdū q̄ p̄ re gulā v̄lis termi q̄ p singul⁹ distribuit suppo lit: diuiaz sc̄pturaz pagina nō f̄uat: q̄ logi calibz nō ē subiecta disciplinis. v̄lem itaq; terminū p maiori t̄m suppositoꝝ p̄te non p oībz i sacra sc̄ptura plerūq; itelligi op̄et. vñ de filio p̄digo ad Damascum p̄pā. Dīro. a quit. Mod⁹ ē sc̄pturaz om̄e nō ad totū: s; ad p̄tē referre maximā: vt ibi. oēs declinauerūt: s; iūuiles facti sunt. et alibi. oēs q̄ vene rūt aī me fures fuerūt et latrones. et Paul⁹ ad **Thoz.** inq̄t. oībz oīa fact⁹ sum vt omes lu crifacerē. et ad **Phil.** oēs em̄ q̄ sua sunt q̄rūt: nō q̄ Iesu xpi.

Lectio nona.

Ecce enim verba sic generaliter pro-
lata cum his glosis intelligi oportet
Omnes redinauerunt simul inutiles
facti sunt: s. qui diuina mandata seruare no-
luerunt. omnes qui venerunt ante me: fures
fuerunt et latrones. s. qui a me missi non fue-
runt. omnibus omnia facti sum. s. que secundum deum
fieri potuerunt. omnes que sua sunt querunt. non
que Iesu christi. s. qui sunt a charitate separati.
Propheta etiam dicit. omnis homo medax. s.
nisi eius a spiritu sancto eloquia procedant.
Illud ergo apostoli: omnes peccauerunt in Adam
exponendum est. s. qui non per diuinam gratiam
fuerunt preservati sed ab Adam secundum commune
et non privilegium legem propagati sunt. Talis
autem non fuit mater domini nostri. quia non infecit
eam macula originalis peccati. Si quis autem
doctorum beatam virginem ab originali peccato
sanctificatam asseruit: per gratiam scilicet preueni-
tem intelligi oportet. Si vero solum christum
sine peccato tradidit extirpasse exponi oportet.
cuius est per sui scilicet essentiam et naturam. Bea-
ta autem virgo per filii gratiam preservante. Quia
si fortasse omnino eam peccato maculatam san-
ctorum aliquis suis in operibus inscripsit. re-
sponderi poterit Augustini illud ad Vincen-
tium de scripturis sanctorum doctorum. Tale in-
quit genus scripturarum a scripturis canoni-
cis distinguendum est. non enim ita in eis testi-
monia proferuntur ut contrarium sentire non
liceat. Jubilemus ergo omnes et exultemus:
propter immaculatam domine nostre conceptionem.
Valde etenim nobis profuit beatissimam vir-
ginem non fuisse per originale peccatum diu-
ine maiestatis inimicam. que enim nullo unquam tem-
pore vel momento deum offendit: sed semper in
illi gratia et dilectione permansit. apud ipsius
confidentem intercedens ipsius benignitatem
et misericordiam pro nobis facili impetrabit.
In octava omnia dicantur de die preterita et ea
que sequuntur. In primis vespertis Antiphona.
Virga virtutis sue misit dominus ex syon do-
minare in medio inimicorum suorum alleluia. Antiphona.
Sic nomen domini benedictum propter immacu-
latam virginis conceptum alleluia. Antiphona. Prop-
ter domum domini dei nostri faueamus omnis virginis pu-
ritati alleluia. Antiphona. Beatus qui te diligit o Ma-
ria. non confundet cum loquetur inimicis suis in
porta alleluia. Antiphona. Qui dat nivem sicut lanam ab
originali peccato preservavit Mariam alleluia.
Antiphona. Dominus custodit ab omni malo alleluia. R.
Custodiuit animam tuam dominus alleluia. Ad
magnificat antiphona. Quam pulchra es amica mea:
columba mea: immaculata mea: odor vesti-

mentorum tuorum super omnia aromata alle-
luia alleluia alleluia.

Ex dicitur sacrorum doctorum. Lectio prima
Eatus Thomas in expositione an-
gelice salutationis immaculatam vir-
ginem exaltat dicens. Maria pur-
rissima fuit quantum ad omnem culpam
quod nec originale nec mortale nec veniale pec-
catum incurrit. Idem quoque in primo sente-
ntiarum inquit. Puritas intenditur per re-
cessum a contrario. et ideo potest aliquod cre-
atum inveniri quo nihil purius esse potest in
rebus creatis: sine vlla contagione peccati. et
talis fuit puritas beate virginis que a pecca-
to originali et actuali fuit immunis. tamen
ista puritas fuit sub deo inquantum erat in ea
potentia ad peccandum. R. Que est ista que
processit sicut sol: et formosa tanquam hierusalem.
Viderunt eam filie syon et immaculatam pre-
dicaverunt eam alleluia. Non tetigit eam Abi-
melech sed ipsa confregit caput eius. Uide-
runt. Lectio secunda

Sancta quoque mater ecclesia in festo vi-
sitationis beate virginis eam magnifi-
cat dicens. Beatissima virgo dei ge-
nitrix Maria a suis est primordiis domino con-
secrata. Et iterum. Nec est illa de qua sacra ca-
nunt eulogia. Mulier amicta sole luna sub
pedibus habens. stellis coronata duodenis
ante laudes virginis humana lingua ex-
primere non sufficit. nec etiam sancti et iusti il-
lam in cuius ille quem celi capere non poterant
se contulit aula virginis: dignis laudum pre-
coniis ad plenum efferre potuerunt. Alibi etiam
canit. Sancta et immaculata virginitas:
quibus te laudibus efferares nescio. Si ergo
iuxta ecclesie testimonium tanta est intacte vir-
ginis puritas ut verbis exprimi non possit
non parum profecto errare convincitur: qui ori-
ginali illam macula deformatam fuisse arbitra-
tur. R. Ornata monilibus filia hierusalem
dominus concupivit. Qui ab originali ma-
cula eam preservavit alleluia. R. Gloriosa do-
mina excelsa super sidera: que nec primam
similem visa est nec habere sequentem: sola su-
per exemplo placuit homo christo. Qui ab ori-
ginali.

Infideles etiam beate virginis excellen-
tiam denegare non audent. Unum in alcora-
no Machometi dicit. Nullus est ex
Adam quando tenuerit eum sathan. preter Mariam et
filium eius. Acqlesce igitur christiane ne infideli cru-
delior erga dominam nostram esse comprobetur.
Matris sue puritatem ita zelatus est dominus.

De cōceptiōe Marię

etiā infidelibz ipsam noluit esse recondita. Tanto vero etiā a paganis gloriosa dei genitrix venerat: q̄ illi blasphematoz horribili proutin⁹ morte perneca. Trubescit igit christiane: qui dñi tui matrē tot quotidie blasphemis ad iracundiā prouocas. tot turpibus contumelijs exagitas. tot periurijs impudenter illā nominare presumis. Deposce igit suppliciter veniā tui criminis an vltiōem. Relinque cōsuetudinis inique proteruiam q̄ nouit dñā mutare sniam si tu volueris emē dare delictū. **R.** Quacūqz hora ingenuerit peccatoz: omniū iniquitatū eius quas operat⁹ fuerat nō recordabor. **Alla alla. V.** Maior est em̄ misericordia mea q̄ omniū hominum miseria. **Alla alla.**

De sermone Lectio quarta.

Dum magister Alexander de aless ad huc secularis existēs in vniuersitate legeret Parisiensis: nolletqz i maculatū p̄ssime virginis celebra re conceptū. Volens illū gloriosa dei genitrix Mariā ad sanā reuocare sententiā: dñi quadā conceptionis die predict⁹ doctor suis legere cepisset discipulis tāris illū percussit i firmitatibz vt omnibz veluti mortu⁹ videre tur. Cū aut Alexander in sua permanēs sententiā beate virginis innocentia adhuc p̄fiteri despiceret: alio quoqz anno dñi in eodē conceptionis die plegeret easdē prius infirmitates incurrere: sicqz frequentatis vicibz i eodē festo in horribiles annuatim infirmitates incidebat. Quāobrem a suis monit⁹ discipulis negloriose virginis intemeratā conceptionem impugnaret: ad seipm in eadē existens infirmitate reuersus: deuote vt potuit regine celi vouēdo promisit: si optatā illi dignaret affere salutē pulcherrimū se aliquod op⁹ ad sue gl̄ie p̄ceptōis editur. Amisso igitur voto ad pristinam proutinus redijt sanitatē. Tāti ḡ memor beneficij egregiū qdā volumen melliflue p̄ceptōis iulscipit. imaculatūqz benedictę virginis cōceptū multē cōprobans rationibz: totū fuisse falsum predictat q̄quid cōtra illibate virginis p̄ceptiōem suis vnqz in opibz affirmavit. **R.** Veniet ad te qui detrahebant tibi: et adorabūt vestigia pedū tuorū. **Alla alla. V.** Virga em̄ tua atqz correctio tribuit intellectū et sapientiam. **Alla alla.**

Lectio quinta.

Exemplis etiā naturalibz dñe nostre puritas demonstrat. Sicut em̄ sola res radij super lutū descendentes: ab illo deturpari nō possunt: sed ipm poti⁹ illu-

minare noscunt. Sic et aīa brē virginis super lutū humanę nature descendens a lyto origina lis culpe sordidata nō fuit: sed totā poti⁹ humanā naturā illustrauit. Sicut etiā aurū in visceribz terre nō corrūpit. sed magis p̄ficatur. Sic benedicta virgo in matris visceribus corrupta nō est vlla macula: sed poti⁹ a spū sancto sanctificata. Ramus quoqz a bona arbore pueniēs: in malā arbore insert⁹ nō inficit ab ea sed poti⁹ illi p̄fectionem tribuit. Sic aīa gl̄iose virginis a deo pueniēs inserta i corpus etiā ex semine infecto p̄pagatū maculata nō fuit: sed ipsam poti⁹ multimoda p̄fectione repleuit. Hec aut omnia filij sui grā fuere p̄petrata. Null⁹ em̄ tā crudelis tāqz impius reperit q̄ si matrē suā facere possit: eā p̄fectissimā facere nō p̄cedat. Dñs gñr oī pietate replet⁹ q̄ benedictā virginē de q̄ erat nasciturus summo studio et arte fabricauit. profecto sanctissimū illud tabernaculū tāta claritate decorauit: vt nihil nobilit⁹: nihil excellētius: nihilue puri⁹ i toto orbe terrarū valeat cogitari. **R.** Fac mihi sanctuariū et habitabō in medio eorū. archā de lignis sethī p̄pige et deaurabis eā auro mūdo int⁹ et foris. **Alla alla. V.** Elegi et sanctificau locum istū vt sit nomē meū ibi i sempiternū: vt permaneant oculi mei: et cor meum ibi cunctis diebz. **Alla alla.**

Lectio sexta.

Siquis aut impotentiā i xpo obijciat: Gaudeatqz temerarie blasphemando asserere ipm charissimā mīem suam nō potuisse peccato custodire: huic tāqz penitus ignaro respondendum nō duximus. Qui em̄ triū p̄neroz nō solū corpora sed etiā vestimenta inter vehemētū flāmas igniū seruare potuit illesa. et Jonā in ventre ceti custodiuit incolumē. Danielē etiā horribilium i medio leonū saluauit intactū. Matrē quoqz suā p̄seruare potuit ab omī peccato icorruptam. Hec aut p̄seruatio gloriose virginis nō mediocriter p̄fuit. homi em̄ p̄ peccatū maculato dixerat domin⁹. Cinis es et cinerem reuerteris. Beata igit virgo a peccato p̄seruata: nec a vermibz est corrosa nec i cinerē reuersa. Omī etiā mulieri filios procreanti propter peccatū inflixerat dices i dolore paries. Dñā aut nostra null⁹ peccati cōscia vllō sine dolore: imo cū infallibili gaudio dulcissimū filiū suū parturiuit. D igitur Maria virgo purissima. D Maria innocentissima. D Maria oī scitate repletissima: misere obsecro mihi seruo tuo q̄ tantū anxius sum d̄ honore tuo. Zel⁹ em̄ puritatis tue come

Officium

dit me. obsecro te o regina celorum: dñā ange-
lorū. mater misericordie: fons indeficiens di-
uine clemencie: vt nobis famulis tuis qui im-
maculate cōceptionis tue venerāda solētia
colim⁹: impetrare digner⁹ a dilecto filio tuo
aīe sanctitātē: sanitatē corpis: fructuūz terre
vīrtatē: omnīūq; delectabiliū abundātiā:
omnes etiā diaboli insidias ⁊ fraudes a nob
expellas: ⁊ ptra aduersa omnia nos custodiēs
ad vitā postremo pducas eternā. **R.** Con-
gratulamini mihi omnes qui diligitis dñm.
Quia cū essem puula placui altissimo allā.
V. Ego ex ore altissimi pñj pñmogenita. ego
in altissimis habitauī: ⁊ ī omī populo ⁊ gen-
te pñmatū tenuī. **Quia.**

De omelia. Lectio septima.

Esi ex superioribus argumēt⁹ glorio-
se virginis innocentia: etiā non ad-
modum subtilis percipere possit in-
tellect⁹: tamē pro deuotarū cōsolatione men-
tium domine nostre puritatē adhuc aliter cō-
probabo. Si beata virgo Maria originali
fuisse vicio maculata nō posset dici simpli-
citer virgo. quia sicut per luxuriosam cōmix-
tionem corrumpit⁹ caro: ita anima per pctm
Si ergo originalis infectio gloriose dei ge-
nitricis animā sordidasset: virgo nō eēt sim-
pliciter sed fm quid tñmodo nūcupanda
In contrariū aut canit ecclesiā. Sancta ⁊ i-
maculata virginitas. q̄ cōclusio nostra veris-
sima demonstrat. **R.** Factū est diluuiū pec-
cati sup oēm terrā. **O**perti⁹ sunt oēs mōtes
excessi sanctorū allā. **V.** Archa pñ deifera ele-
uata est in sublime. ⁊ ferebat sup aq̄s. **O**p-
erti⁹ sunt.

Lectio octaua

Sufficienti etiā diuisione hec veri-
tas declarat. Circa domine nostre cō-
ceptionē vnū ex trib⁹ dicere necesse
est. Aut q̄ de⁹ illā pseruare nō potuit. Aut
q̄ potuit quidē s; noluit. Aut q̄ potuit ⁊ vo-
luit pseruare. Si primā opinionē cōpro-
bas: necessario tibi dicendū est q̄ de⁹ non est
omīpōtes. hoc aut hereticā habet pñtatem:
q̄ apud deū nō est impossibile omne verbum
ergo tu heretic⁹ ⁊ infidelis habend⁹ es: si bea-
tam virginē ideo in originali peccato existi-
mas conceptā: quia de⁹ illam pseruare non
potuit. Si vero secunde adheres opinionī:
q̄ de⁹ potuit quidē sed noluit venerādā ma-
trem suā immaculatā custodire: necesse habet
proferri christū erga genitricē suā: boni nul-
latenus filij debitū peregrisse. Bonus nāq; fi-
lius matrē suā debet diligere: eamq; a cum-
ctis malis ⁊ ab omī infamia iuxta sua potēti-

tiam liberare. Cum igitur originale peccatū
celestis glorie ianuā claudat: gratiā ⁊ vīso-
nem dei eternā aufert macularis: nihilq; tur-
pius nefanda peccati vesania excogitari va-
leat p quā filij diaboli nūcupamur ⁊ sumus
Iniquūz valde ⁊ horribile videret⁹ asserere
re quis presumeret q̄ dñs noster illā quā ab
eterno elegerat in matrē in tantā ignomīni-
am dedecus ⁊ iacturā corrūere pñmiserit cum
posset pseruare. Cū ergo domin⁹ nñ nō ve-
nerit solū legem sed adimplere: profecto
constat q̄ dilectā matrē suā iuxta legis man-
datū voluit honorare. **R.** Filij hominum
vsq; quo graui corde: vt quid diligitis vani-
tatem ⁊ queritis mendaciū? **S**citote quō-
niā domin⁹ ipse est de⁹: ipse fecit eā ⁊ pserua-
uit eā allā allā. **V.** Feculū fecit sibi rex. **S**a-
lomon de lignis libani: columnas eius fecit
argenteas: redinatorium aureum: ascensūz
purpureum media charitate pstrauit. **S**citote.

Lectio nona

Sigitur deus non modo potuit sed
etiam voluit gloriosam virginē ma-
trem suā ab originali vituperio pre-
seruare. cū nihil diuine possit resistere volū-
tati: cūq; diuinū beneplacitū sit inuolabile:
q̄ preceptū posuit domin⁹ ⁊ nō preteribit: ⁊
omīa quecūq; voluit fecit. Incōuinabili ra-
tione concluditur q̄ pñssim⁹ saluator noster
qui ab eterno matrē suā ab originali labe cu-
stodire disposuit: illā proculdubio immacu-
latā pseruauit. Recte ergo deuota hec mu-
lier dominū nostrū alloquit⁹ dicens. **Bea-
t**er venter qui te portauit: ⁊ vbera que suxisti.
Hoc etiā riburrina Sybilla cōmemorans
decantauit. **O** felix illa mater cui⁹ vbera chris-
tum lactabūt. **F**elix ergo Maria mater do-
mini nostri benedicta. **F**elix Maria mūdi
totius imperatrix ⁊ dñā. **F**elix Maria ab
omī labe peccati per suū dulcissimū filiū pe-
nitens pseruata: cui sit honor ⁊ gloria in se-
cula seculorū Amen. **A**d laudes ⁊ p horas
an. **A**q̄ multe nō potuerūt extinguere Ma-
rie charitatē allā. **A**n. **A** custodia matutina
vsq; ad noctē sperauit Maria in dño allā.
An. **A**puđ dñm misericordia: ⁊ copiosa sup
Mariā redemptio allā. **A**n. **R**eges terre ⁊
omēs populi laudate matrē dñi dei nñi allā.
Ad benedictus an. **Q**ue est ista que pgre-
ditur quasi aurore confurges: pulchra vt lu-
na: electa vt sol: terribilis vt castrorū acies or-
dinata allā allā. **I**n secundis vesp̄is an.
Tota pulchra es ⁊ c. **V.** Diffusa est grā in la-
bijs tuis allā. **R.** Propterea benedixit te de⁹.

De cōceptiōe Marię

us in eternū allā. Ad magnificat An. Qui mundū facere potest de immūdo conceptum semine: me fabricauit filius vllō sine crimine. alleluia allā allā.

Ad missam introitus.

Gaudemus omnes in dño dñe festū celebrātes sub honore in/temerate virginis Marię: de cuius immaculata conceptione gaudent angeli: et collaudāt filium dei allā. Ps. Celi enarrāt gl'iam dei: et opera manū eius annūciāt firmamentum. Gl'ia patri et. Gl'ia i excelsis deo etc. qm tu sol' sc'us Mariā fabricasti. Tu sol' domin' Mariā preferuasti. Tu solus altissim' Mariā sublimasti Iesu xpc etc.

Orationis. Deus qui p' immaculatā virginis conceptiōem dignū filio tuo habitaculum prepaasti. Concede vt quisquis hui' sanctissime festiuitatis solennia celebrabit i terris prosperitatē et pacē: in celis s'ō requiē et gloriā obtineat sempiternā. Per eundem dominum etc.

Lectio libri sapientie

Omnin' possedit me in initio viarū suarū. Requie in natiuitate eius dez virginis. Graduale. Quā pulchra es et q' decora beatissima virgo Maria. templum dei sacrariū spiritus sancti. Tu quē celi capere nō poterāt p' tua innocentia: gremio contulisti. Ps. Pulcherrima s'go: vulnerauit formositas tua cor diuinū. attraxit puritas tua creatorem ad v'rez tuū allā. all. Ps. Non est inuent' simil' tui: p'seruat' a macula originalis p'cti allā.

Sequentia.

Salue sponsa deitatis: Maria fons pietatis angeloz dñā. Aue dulcis o Maria: christi mater et filia: vlla sine macula. Tu sol' refulgens gloria: celorum lustrās atria: luce replez secula. Tu putens honestatis: fauus dulcis charitatis: tu nra leticia. Rosa rubra castitatis: lilium virginis: cum omni fragrantia. Tu magistra clementie: mater misericordie: nostra delens crimina. Norma innocentie: maria plena grē: tu stella matutina. Tu a deo fabricata: in cōceptu preferuata: nulla trahis scelera. Tu in celis coronata: ab angelis venerata: micans super sidera. Nos famulos rege tuos: atq' tibi fac totos: pro tua clementia. Ab inferno liberatos: nos postremo fac beatos: in celi militia Amen.

Sequentia sc'ri euāgelij fm Lucā.

In illo tempe. loquente Iesu ad turbas: extollens vocē quedā mulier de turba dixit illi. Beatus venter qui te portauit et vbera que suxisti. Et ille dixit. Quinimo. beati qui audiūt verbū dei et custodiunt illud. Offertorium. Jubilate omnes et letamini hodie de immaculato conceptu virginis gl'iose. Angeli etenim gaudēt: celi applaudūt: mūd' exultat: infern' p'tremiscit: et mones cruciant: cū de manu dei maria fabricatur all'.

Oratio secreta.

O Deus qui omnes mris tue cultores ex altare statuisti: concede propici' vt qui sanctissimū eius conceptū p' hec sacra mysteria iubilādo veneramur tuā semper et vbiq' illi' p'cebo misericordiā p'sequamur. Qui viuīs et regnas etc. Prefatio. Eterne de'. Qui dilectā sponsam tuā gloriōsam virginē Mariā omib' s'c'utib' ornatā fabricasti: et in purissima ei' conceptione: ab originalis peccati macula illesam p'seruaisti vt totū esset innocentie speculū et exēplar sanctitatis: dignūq' existeret habitaculū vni geniti filij tui. Per quem. Communio. Beata conceptio Marię virginis q' nesciuit lahem criminis all'.

Post cōmunionem oratio.

Benedicite virginis Marię immaculata cōceptione gaudētes: te supplīces deprecamur omīpotes de' vt q' ineffabilem ei' innocentie puritatē sincera deuotione cōfitemur: ad p'templādā illi' gloriā in celesti palatio ipsa intercedere subleuemur. Per dominū nostrū Iesum xpm filiū tuū: q' tecum viuīt et regnat in vnitare spiritus sancti deus per omnia secula seculoz Amen.

Iste sunt Rubricę hui' officij. Si h' festū venerit in dñica fiat de festo: q' specialis dei opatio fuit i tali die q' gl'iose virginis singl'aris p'rogatina collata est. et iō officium dñice debet trāferri ad diē sequentē. In die aut octauę que venit in dñica: fiat de ipsa dominica. et officium octauę trāferatur ad diē sequentem. Et hec omnia sunt ordinata auctoritate summi pontificis qui etiā statuīt q' octaua huius festi celebretur cum officio duplici. Si s'ō dominica venerit infra octauā fiat de dñica cū cōmemoratione festi. Et qñ fit officium dñice non dicātur preces. nec dicatur ex debito officiū de domina sicut nec dicatur in ceteris diebus infra octauam. Et in missa dñice nō dicat' Gloria in excelsis. nec Ite missa ē: nec Te igitur laudā' ad matutinū.

sed nonū mōstrū dīcat sic fit i ceteris dñicis
de aduētū. Quotidie at infra octauā fiat cō
memoratio de aduētū. Qñ hō aliq̄ feria ifra
octauā hz antiphonas laudū de ppo: tūc ad
maturinū post orōnē festi fiat cōmemoratio
de feria. deinde dicat laudes de feria cū ill' an
tiphonis pprijs z psalmis suis abs qz caplo
h. z bñdicit. s. dicto **A**udate dñm de cel' cū
sua antiphona terminetur. ibi. **F**idelīū ani
me z. sicut olim fiebat in die scē **L**ucie. qñ
occurrebat feria hñs laudes de pprio. **I**tem
p̄dic' p̄tīfex ordinauit qz i hac octaua non
fiat officiū de aliquo sancto: nec etiā de sancta
Lucia: s. trāfferat post octauā. licz postea ad
petitionē cuiusdā religiosi p̄cesserit qz possit
fieri de scā **L**ucia in die suo. z ita seruet. **O**
dinauit etiā qz officiū p̄sentationis gl'ose v
ginis marie celebret. xj. die nouēbris z fiat
duplex maius. z accipiatur officiū natiuita
tis eiusdē: sed vbi est nomē natiuitat' pona
tur nomen p̄sentatōis. **F**acto fine pia lauda
detur hgo **M**aria.

Pars secūda supradicti sermonarij qd
Mariale appellat i q tractat d' sacratissima
hgis **M**arie natiuitate. **H**ec aut pars pro
prio ac p̄ticulari noie liber vite nūcupat.

Sermo primus

Egredietur
hga de radice iesse: et flos
de radice ei' ascendet. **I**sa.
xj. c. **R**ecitat historiogra
phi qz antiq̄ magnos p̄n
cipū natalia celebrabāt.

Ipsi qz p̄ncipes diē natal' sui cū solēnitare z
iocūditate deducebāt. **U**n **M**arci. vj. d. qz
Herodes rex i die natal' sui cenā fec' p̄ncipi
bus z tribunis. z p̄mis galilee. **S**ubditi eri
am in dieb' natalicijs dñoz suoz tripudia
z choreas atqz festinos ludos i eoz aspectibz
faciebāt. **U**n **M**at. xiiij. d. **D**ie aut natal'
Herodis saltauit filia **H**erodiadis in me
dio scz alioz chorizontiū z placuit **H**erodi
Et talia natalicia regū appellabant' ferie so
lēnes. l. si. C. de feri. **E**t in silibz dieb' oē ius
p̄torū cessabat: vt habet in dicta. l. si. glo. hō
in rubrica. C. eo. ti. appellat ferias rep̄tinat
qñ infra annū nascit' rep̄tine filius p̄ncipi
Sancta qz mater ecclia bñ **J**ohis baptiste
natiuitatē solēnif iubet celebrari. qz sc̄ifica
tus fuit i mris vtero: p̄cursozqz fuit saluato
ris. **Q**uaprop' in die natal' eiusdē p̄ vnuer
sum orbē ab oibz fidelibz xp̄icolis singul' an
nis festina gaudia celebrāt. **Q**uāto ḡ maiori

Dies na
tales p̄n
cipū cole
bantur

deuotōe ac reuerētia sc̄issime hgis genitricis
dei debet sacratissima natalicia celebrari. p̄se
cto i isto sc̄tissimo die d' humana mens ma
gnā in leticiā p̄silire. **U**n beat' **A**ug' in ser
mone hodierno inq̄t **A**dest nob' dilectissimi
optat' dies bñ ac venerabil' sempz hginis
Marie. **J**o cū sūma exultatōe gaudeat ter
ra nra tāta hgis illustrata natali. **H**ec ē em
flos cāpi de qz ortū est p̄ciosum lilīū puallūz
p cui' partū natura mutat' p̄thoplauskoz qz
deletur z culpa. **E**t beat' **J**ohes chrysostom'
etiā ip̄e in s̄mone hodierno inq̄t. **H**odie fit
mūdo salut' inicitūz. **J**ubilare deo ois terra.
cārate z exultate z psallite. **E**xultate vocē ve
strā exultate. nolite timere: edita ē nobis i lu
cem sp̄osa dei de qz nascitur' est agn' dei qz tol
lit p̄ctā mūdi. **E**xultate mōtes z colles z sic
cera defluite. **L**etare humanūz gen'. **L**atate
celestes spūs. lapides nolite tacere: quoniā
hodie nata ē illa hga qz p̄tulit miri odor' fra
gratiā. **H**ec ille. **C**ui' hgis gl'ose natiuitatē
puidēs in spū p̄pha des̄p̄lit eā sub noie hge
dicēs hba themat' nri. **E**grediet' hga de radi
ce iesse z flos de radice ei' ascendet. **H**ic at flos
fuit **J**esus xps ei' fili' qz de seipso inq̄t **L**an.
j. **E**go flos cāpi. **D**icit at flos cāpi: z non
horti triplici de cā. **P**rio qz flos horti vt na
scat' terra ap̄it. flos at cāpi sine terre aptione
nascit'. sic etiā xps nat' est de hginē sine hginī
tat' ei' violatōe. **S**ecdo d' flos cāpi: z n' hor
ti. qz flos horti ē clausus: flos hō cāpi omibz
est apert'. z sic etiā hortus pietat' xp̄i nulli
claudit: s. omēs ad ip̄m p̄nt accedere z mīse
ricordiā inuenire. **T**ertio d' flos cāpi: qz i pri
bus vltamarinis nascit' qdā flos qui vocat'
flos cāpi. habetqz stipitē asperūz: z qnqz folia
rubea. z significat xpm qz p̄tulit asperitatem
crucis z hūit qnqz vulnera passiōis. **R**ecte ḡ
brā hgo noie hge des̄p̄lit. qz ex ea p̄dijt flos flo
rū: fruct' fructū bñdicit' **J**esus fili' ei' z dei
Et qz sup̄dicta p̄pha de nullo alio itelligat:
qz de brā hgie z de xpo ei' filio p̄z p̄ trāslatōz
caldaicā qz in h loco sic hz. **E**xurgit rex de fi
lijs isrl' z messias de filijs filioz ei'. d' at in
p̄fara p̄phetia. **E**grediet' hga de radice iesse
qz licz brā hgo orta sit de radice iudeoz: tñ ē
egressa naturā radicis. **R**adix em ad ima. vir
ga ad alta tendit. radix i terra. hga in aere p
ficit. radix terre humore. hga celi roze z solis
calore crescit. **J**udei em petebāt ima viciōrū
illa at alta p̄ntū. illi erāt fixi i terra p̄ cupi
tatem terrenoz: illa hō nunqz icurata ē ad
trāsitōriā bona. sed in celo habstrabat p̄ cupi
ditatē sup̄noziū. illi pascebātur amore car

Xps flos
campi